

8-nji martda tomaşa edip biljek 10 feministik çeper filmiňiz

Category: Kitapcy, Teatr we kino sungaty

написано kitapcy | 26 января, 2025

8-nji martda tomaşa edip biljek 10 feministik çeper filmiňiz

8-nji MART GÜNÜNDE TOMAŞA EDIP BILJEK 10 FEMINISTIK ÇEPER FILMIŇIZ

«Telma we Luiza» feministik temaly çeper filmleriň iň gowusy hasaplanýar. (MGM)

Sanawdakylaryň aglabasy aýal režissýorlar tarapyndan surata düşürilen we aýalyň baş rolda oýnaýan çeper filmlerinden düzülen.

1). «WAJDA» («Ваджда»)

«Wajda» («Wejide») dolulygyna Saud Arabystanynda bolup geçip, arabystanly ilkinji zenan režissýor Haýfa al-Mansuryň 2012-nji ýylda surata düşüren ilkinji çeper filmidir.

Welosiped satyn almak islän 10 ýaşlyja Wajdanyň şu maksat bilen Kurany ýatdan okama ýaryşyna gatnaşmagynyň yzyndan başdan geçirmeleri gürrüň berilýär.

Çeper film konserwatiw jemgyýetde gyz çagajyk we aýal bolmagy ýönekeý we düşünkli dilde suratlandyrýar.

«Wajda» (*Thunderbird*)

2). «Roma»

Kinorežissýor Alfonso Kuaronyň 2019-njy ýylda üç ugur boýunça «Oskar» baýragyna mynasyp bolan çepeř filmi geçen asyryň ýetmişinji ýyllarynyň Meksikasynda ýokary gatlakly maşgalada hyzmatkär bolup işleýän Kleonyň durmuşyndan söz açýar.

Paýtagt Mehiko urha-urly wakalar bilen bulaşýar, Kleo bolsa şahsy hem syýasy meseleleriň ortasynda näderini bilmäň galýar.

«Roma» (*Netflix*)

3). «Persepolis»

2007-nji ýylda surata düşürilen «Persepolis» Merjen Satrapiniň komiks roman görünüşinde ýazan awtobiografiýasynyň kinolaşdyrylan animasion çepeř filmi. Wensan Paronno bilen bilelikde surata düşürilen «Persepolis» Yslam rewolýusiýasyndan soňky ýyllarda 80-nji ýyllaryň Tähranında ulalan dokuz ýaşlyja Merjeniň durmuşyndan söz açýar.

Çepeř film 2007-nji ýylda «Cannes» kinofestiwalynда eminleriň ýörite baýragyna-da mynasyp bolupdy.

«Persepolis» (IMDb)

4). «Başly-barat» («Vagabond» / «Без крыши, вне закона»)

Anýes Wardanyň 1985-nji ýylda surata düşüren çepeř filminde ýaş gelniň doňup gatap galan bedeni Fransiýanyň düzlüklerinde tapylýar.

Çepeř filmiň ondan soňky minutlary Mona atly ýaş gelniň ömrüniň soňky hepdelerinde başdan geçiren birtopar wakalaryny gürrüň berýär. Fransuz ýaýlasynدا başybos aýlanyp ýören we köpçülükden çetde ýaşamagy saýlap alan Mona erkekler bilen gabatlaşanda seksuallygy synap görýär, aýallar bolsa oña has näzik çemeleşýär. Hatda käbirleri onuň azat durmuşyna imrinýär.

Mona çepeř filmlerdäki güýcli aýal obrazlaryny döretmek bilen tanalan Wardanyň döreden iň rewolýusioner gahrymany hökmünde tanalýar.

«Vagabond» (Artificial Eye)

5). «Läheñiň arkasynda» («Whale Rider» / «Оседлавший кита»)

2002-nji ýylda surata düşürilen «Läheñiň arkasynda» çepeř filminiň wakalary Täze Zelandiýanyň ýerli halky maorileriň

arasında geçýär.

Ene-atasy gyz çagasynyň Uangaranyň şefi bolmagyna rugsat bermese-de, 11 ýaşly Peikeajyk munuň bilen ylalaşyp bilmeyär. Peikea maňlaýyna läheňiň arkasyna münmek we taýpasyna ýolbaşçylyk etmek ýazylandygyna ynanýar.

Kinorežissýor Niki Karonyň surata düşüren çeper filmi batyrgaýlyk, liderlik, göz görkezme düşünjelerine üns berýär.

«Whale Rider» (Icon)

6). «Makul çemeleşme» («Appropriate Behavior» / «Соответствующее поведение»)

Asly eýranly aktrisa Dezire Akhawanyň hem senaristlik, hem režissýorlyk eden, hem baş rolda oýnan «Makul çemeleşme» çeper filmi awtobiografik tokunyşlar bilen doly bruklin komediýasydyr.

Şirin ýanýoldaşy bilen aýrylyşandan soñ öysüz-öwzarsyz we işsiz galýar.

Eksiztensial derñeýji pikirdäki Şirin hossarlaryna özuniň biseksualdygyny aýdyp bilmän kösenýär.

«Makul çemeleşme» (Peccadello Pictures)

7). «Başsyz aýal» («The Headless Woman» / «Женщина без головы»)

Argentin çeber filmi «Başsyz aýal» Lukresiya Marteliň režissýorlyk we senaristlik edip, 2018-nji ýylda surata düşüren psihologiki kinofilmidir.

Çeber filmde bir tarapdan awtoulag heläkçiligine uçran orta ýaşly aýalyň başdan geçiren ruhy sarsgynyna görmek bolýar.

Bir tarapdanam Argentinada 70-nji ýyllaryň diktatorlyk döwründe müňlerce sindikatçynyň, çepçi talybyň, aktiwistiň wepat bolşuny hem açyp görkezýär.

«Başsyz aýal» (IMDb)

8). «Telma we Luiza»

1996-njy ýylda surata düşürilen çeber filmde Susan Sarandon we Gena Dewis hemme zady yzda goýup we hepdäniň ahyrynda awtoulagly ýola çykan iki aýaldan söz açylýar.

Biri-birini goldaýan iki aýal diňe jynsy tapawtlary bolandygy üçinem özlerine ala bakýanlara we ýanamalara garşı durýar.

Režissýory erkegem (Ridli Skott) bolsa, çeber film dünýä boýunça «medeni we taryhy ähmiýetli» feministik çeber filmlerden hasaplanýar.

«Telma we Luiza» (MGM)

9) «Jenjel» («Bombshell» / «Скандал»)

Jeý Rouçyň «Jenjel» çepeř filmi bolan waka esasynda surata düşürildi.

Çepeř film «Fox News» teleýaýlymynda işleýän aýal işgärlere ýaýlymyň direktory Rojer Ailesiň edýän jynsy eden-etdiliği we aýal-gyzlaryň ony näme bolsa şo bolsun edip, wezipesinden pyzdyrjak bolușlary gürrüň berilýär.

2019-njy ýylda surata düşürilen çepeř filmde Şarliz Teron, Nikol Kidman, Margo Robbie ýaly ýyldyzlar oýnaýar.

«Jenjel» («Lionsgate»)

10). «Ýolbars ýürekli» («Lionheart» / «Львиное Сердце»)

Adeze Obiagunyň kakasy syrkaw. Kakasy öz erkek doganynyň şereketiň başyna geçmegini isleýär, emma Adezäniň özi şereketiň başlygy bolmaga höwesli.

Nigeriýaly Ženewýewa Najiniň režissýorlyk eden we öz oýnan çepeř filmi (2018 ý) «Ýolbars ýürekli» garaşylmaýany etmekden başga alajy bolmadyk aýalyň başdan geçirirmelerini gürrüň berýär.

«Ýolbars ýürekli» (Netflix)
Vogue, Harper's Bazaar, BFI, Hello.

Taýýarlan: Keremjan KARABATAK.

Ýekşenbe, 08.03.2020 ý. Teatr we kino sungaty